

איש השנה

לא

כשם החוק

נראה שהטענה בדבר הפרת החוק מצד מתנחלי סבסטיה אינה טענה היכולה לעי- מוד במבחן ההיגיון. החוק אינו מקודש, וכאשר אתה בטוח שהחוק הוא רע ויש לשנותו - זכותו וחובתו של כל איש מצפון, לצאת ולהפגין ולנסות להסיט את דעת הקהל על מנת שהחוק ישונה. ה- ארגומנט החוק והאמיתי בענין סבסטיה צריך להיאמר בגלוי, מתוך יושר אינטלקט- טואלי. אנו רוצים בשלום. כל התנחלות ביהודה ושומרון מרחיקה את השלום ו- סותמת את האופציות לקראת הסדר, וזאת משום שאין כל סיכוי לשלום אמה. תוך התנחלות וסיפוח.

אמנון שגבי, ירושלים

ממשלה לא מוסרית

יחד עם הקרדיט הרצון הטוב שנתתי יחד עם אחרים לממשלת ישראל החדשה בראשותו של יצחק רבין, יש לומר בכל הצער שהיא התחילה לאכזב כבר בראשית דרכה. יותר מזאת: קשה להבין את מדוי ניותה בשאלה החשובה ביותר המעסיקה אותנו כיום: הדרך לשלום עם הערבים, והעמדה אשר יצחק רבין בנאום ל- חיילים: ממשלה השולחת חיילים למלחמה, מבלי לעשות כל מאמץ אפשרי להימנע ממלחמה, היא בלתי-מוסרית. רבין מצפה להתקדמות לקראת שלום באמצעות ועידת ז'נבה, בה צריכה להשתתף גם סוריה, אולם כיצד יכולה סוריה להשתתף בוועיד- זה, אם כבר עכשיו חוזר רבין ומודיע במפורש שגם במסיגרת הסכם-שלום כותב וחתום לא תוחזר רמת-הגולן לידי הסורים, כי אם תהיה חלק בלתי-נפרד ממדינת ישראל. מכאן יוצא שדווקא ממשלת רבין עלולה להיות הממשלה אשר תשלה, חס- וחלילה, חיילים למלחמה, מבלי לעשות כל מאמץ אפשרי להימנע ממלחמה - והרי רבין עצמו הגדיר ממשלה כזו כבלתי- מוסרית.

עמנואל פמיננסקי, גבעתיים

מתווכחים אצלנו על "ישות פלסטינית" על "עם פלסטיני" וכו', אולם מתעלמים משאלה יסודית ששואלים בכל העולם, ואשר אנו כיהודים לאומיים וציונים צרי- כים להבין אותה ולתת תשובה עליה: בר- שטח יהודה ושומרון יושבים מאות אלפי בני-אדם ערבים תחת שילטון-כיבוש צבאי ישראלי, שהוא זר להם. איך ייתכן שילטון- כיבוש צבאי היום - כימעט היחידי בעולם - שהוקם על-ידי מדינה יהודית שהשתד- ררה בעצמה מעול כיבוש זר, ודוגלת בר- דמוקרטיה וחופש עמים?

ד"ר גבריאל א. רויד, ירושלים

מהומה סביב פנינה

התבוננתי בגיורתה החטובה של הר- דוגמנית פנינה רוזנבלום שהופיעה במדור קורא יקר (העולם הזה 1928) וניסיתי להיזכר מה כל-כך מוכר לי בתמונה זו, טיילתי מיספר שנים לאחור וראיתי את עצמי מבקרת בתערוכת הציורים של יורם קניוק במזיאון תל-אביב הישן. התבוננתי אז בציור רקדינת אכסוטיה שחומה, ש- ניצות על ידיה, רגליה וראשה. אני זוכרת ששאלתי את עצמי: מה לתמונה, פרימיר- טיבית? זו בין תמונות-הנוף הענקיות שהיך תלויות סביב? אך לא בזה העניין. היה משהו בתנוחתה של אותה רקדנית, שדמה כימעט בדיוק לתמונת הדוגמנית שכה הוציאה את יורם קניוק מכליו. המתעורר בי הרצון לשאול: דחילק, על מה כל המהומה? האם משום שפנינה רוזנבלום מוכירה ליורם קניוק את ימי נעוריה, כשעוד היה מסוגל להיגנות ממשוה יפה? כושר-הראייה שלי מורה לי כי יש לפנינה גוף של אפרודיטה צעירה. חזש האבחנה שלי, למיקרא שיריה. לוחש לי כי צעירה זו התברכה בשפע של תמימות ונפש טהורה. אם איוו קבוצת סטודנטים לא תאכל את מוחה בטרם עת, ואם אנשים טובים כמו יורם קניוק לא רק יתעטפו באצטלה של תרבות ולא רק ידברו על רוחב-לב ונדיבות אלא יאמרו ממשו אותם הלכה למעשה, הרי בעזרת ההשכלה וההכונה, שיינתנו לפנינה, עוד תצמח ממנה משוררת טובה.

ליאורה תורן, תל-אביב

עם התקרב ראש-השנה, אני רוצה להיות הראשון להציע לכם את איש השנה תשל"ד: מטי אשכנזי, סמל תנועת-המחאה שהתעוררה בעקבות מלחמת יום-הכיפור- רים.

אמנון גור, תל-אביב

...ראש-הממשלה יצחק רבין, האיש הר- מסמל את סוף תקופת גולדה-דיין. י. יצחקי, נתניה

...החיל האלמוני שמסר את נפשו בר- מלחמת יום-הכיפורים בגלל המחדל. אליהו נבאי, רמלה

פרשת זעירא

חשבתי שאינכם יכולים להפתיע אותי יותר, וכי אוכל לנחש מראש את עמדתכם בכל עניין. גם מבלי לקרוא את העולם הזה מדי שבוע. כתבתם על פרשת האלוף זעירא (העולם הזה 1929) הצליחה להפתיע גם אותי. עכשיו אני חוזר להיות שרוי במתח...

יהודה הנרי, תל-אביב

...נאמנים למדיניותכם להגן תמיד על הר- underdog.

ב. לוי, חולון

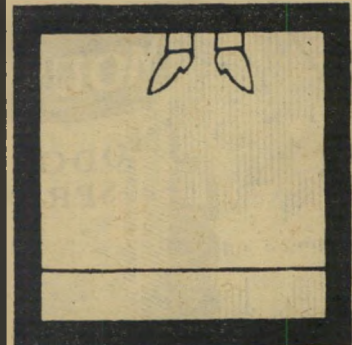
...כשכולם אומרים לבן אתם אומרים שחור. וכשכולם אומרים שחור - אתם אומרים לבן!

דני שיטרית, חיפה

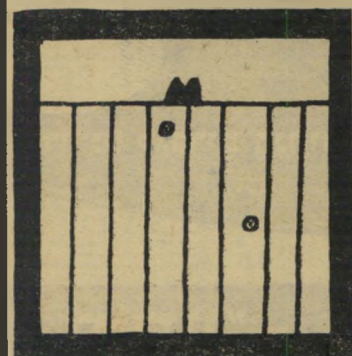
אכזבה. לקרוא דווקא בהעולם הזה מאמר הגנה על חריגים ומחדלים. יש מספיק עיתונים שעושים זאת במדינה גם בל- עדיכם. לא לשם כך אתם קיימים. חנה ג., תל-אביב

קשקשת 1930

הפעל את דמיוןך ונסה למצוא כור- תרת מתאימה לציור שלמטה. שתס- ביר מה אתה רואה בו. הצעות לכור- תרות יש לשלוח לפי הכתובת: ת.ד. 136, תל-אביב, עבור "קשקשת". ההג- דרות הקולעות ביותר תפורסמה.

קשקשת 1928

- ביאליק כותב את "מאחרי הגדר".
- זוג תושבים ותיקים ממתינים ל- דודמנות לתפוס דירה במעון-עולים.
- גד ג'סיס, רמת-גן
- בלש בשעת איתור מפירי צור- הקפאת-הבנייה.
- הלל גזית, ראשון-לציון
- אב ובנו מציעים למחנה גורדיסטים. דבורה זאבי, רמת-השרון
- יצחק רפאל וזבולון המר מחכים לתורם להיכנס לממשלה.
- מ. פינקלשטיין, תל-אביב

"העולם הזה" שבועון החרשות הישראלי • המערכת המינהלה: תל- אביב, רחוב גורדון 3, מלפון 03-243386. תא-דואר 136 • מען מברקי: "עולמפרם" • מודפס ב"רפוב החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב בר- אביגדור. הפצה: "גד" בע"מ • גלופות: "צינקוגרפיה כספי בע"מ" • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קיא ירי.

פסטיבל הצביעות נחוג השבוע במלוא הדור. אי-אפשר היה השבוע שלא להתמוגג משפע הר- מאמרים, שפורסמו בעיתונות הישראלית סביב פרשת החריגים של ראש אמ"ן לשעבר, האלוף אלי זעירא, שסגן ניפה מהרמטכ"ל על "ניצול חיילים ושימוש-לרעה ברכוש צבאי". לפתע התגלה לנו מי הם שומרי המוסר האמיתיים שבתוכנו. היו אלה שכניו של האלוף זעירא בשכר נת הקצינים צהלה, בהם קצינים בשירות ובדימוס ובני-מישפחותיהם, שלא מצאו מנוחה למצפונם עד שהביאו למינוי ועדת-חקירה לחקר האשנותיהם. היו אלה גם שומרי הגחלת המוסרית שבעיתונות הישראלית, החל ביוסף ("טומי") לפיד, איש מעריב, אשר קבע כי "פגמים אסתטיים - ולו גם בעלי אופי מוסרי ולא פלילי - בחלונות הגבוהים, הם דוגמה רעה להמונים" ו"כלה בשבתאי ("סבי") טבת, הביוגראף הרשמי של משה דיין, איש הארץ, שלא התספק בנויפה שנוף הרמטכ"ל באלוף זעירא, וקבע: "החלטת הרמטכ"ל עשויה רק להגביר את הצניות שמשוה בכלל מסוגל להיותן אצלנו. הרגשת התיסכול ושום-דבר-לא-שווה לא ייוותרו אצל אותם שכנים בלבד". נוגע ללב ממש.

אלא שההתפעמות נפגמה במיקצת נר- כח החשש שהתנגב ללב, שהתעוררות הר- מצפון והמוסר הציוני היא סלקטיבית, אם לנקוט לשון-המעטה.

כבר היו דברים מעולם. אין זו הפעם הראשונה בה מתפרסמות האשמות מפור- רשות על ניצול חיילים במדים ורכוש צבאי לצרכים פרטיים של בעלי שררה בצה"ל. רק לשם תזכורת: בשלהי שנת 1971, נתח העולם הזה במערכה ציבורית נגד עיסקי העתיקות של מי שהיה אז שר-הביטחון, משה דיין. בין שאר העביר- רות שייחסו אז העולם הזה, אורי אבנרי, ודן בן-אמוץ, למשה דיין, היו גם האשמות מפורשות על ניצול חיילים במדים ורכוש צבאי לצורך גילוי העתיקות, חפירת ור- העברתן לביתו של משה דיין בצהלה.

דיין הואשם אז, שחור-על-גבי-לבן, כי השתמש בציוד צבאי כבד, בכלי-תובלה ובמסוקים של צה"ל לצורך חפירת הע- תיקות והעברתן לביתו; שחיללי צה"ל בשירות פעיל הופקדו לאבטח את המקור מות בהם נהג דיין לחפור, ונשארו לשמור על הציוד הכבד שהובא לצורכי החי- פירות, גם כשדיין חזר לביתו; שקצינים בכירים של צה"ל הועסקו כסבלים כדי לסחוב את מימצאי העתיקות של דיין, ושקציני-ממשל של צה"ל, סרן בשם יוסף יפת, הועלה בדרגה תוך זמן קצר וקיבל תפקיד של "קצין הלכירוח", משום ש- היה מודיע לשר-הביטחון על עתיקות שהתגלו בעזה וברצועה-הסיני.

כתוצאה מכך חוגשו תלונות מפורטות למישטרה, חוגשו שאילות בכנסת לכל השרים הנוגעים בדבר, והעניין הגיע עד ליועץ-המישפטי לממשלה. שום דבר לא קרה. המימסד כולו התניס כאיש אחד כדי להגן על דיין. שום ועדת-חקירה לא מונתה לחקור בהאשמות. איש לא העז לנוף במשה דיין. מגניו של אלי זעירא היום התגלו אז כמגיניו הנלהבים ביותר של שר-הביטחון. העיתונות הישראלית, במידה שהעזה להתייחס לפרשה, הגנה על זכותו של דיין לחרוג מעל ומעבר לחוק, "בגלל תרומתו לביטחון המדינה".

גם למשה דיין היו שכנים בצהלה, אנשי-צבא בפועל ובדימוס. והנה, ראה זה פלא: איש מהם לא ראה משאיות צבאיות וחיילים במדים המעבירים לביתו מימצאי עתיקות. איש מהם לא שמע את רעש המנופים הכבדים שאותם היה צורך לגייס להרמת העתיקות אל תוך החצר. מצפונם לא חוטרו. שנתם לא נדהה בלילות. באחד ממאמריו על הפרשה (העולם הזה 1787), כתב אז דן בן-אמוץ: "בעניין זה, כמו בשטח השחיתות האחרות הפורחות במדינה, קיימות שתי אפשרויות: או שכולנו נכבד את החוק, או שיותר לכולנו לעבור עליו".

החברה הישראלית בחרה באפשרות השנייה. נכון, מלחמת יום-הכיפורים שינתה את יחסה של החברה הישראלית לנורמות הפסולות, שהיא עצמה תהינה אותן והשלימה עימן. זוהי תובעה חיובית ומערי- דדת. אבל צורם את האוזן שדווקא מקהלת הצבועים, שתרמו יותר מכל האחרים להשלמה זו, "פגמים אסתטיים" פליליים ומוסריים היא המנסה כיום לתת את הטון בהטפת-המוסר לאומה, תוך התכסות במסיכה של צדקנות מתחסדת. ונאמר כבר בתלמוד: "אל תתייראי מן הפרושין ולא ממי שאינן פרושין, אלא מן הצבועין שדומין לפרושין, שמעשיהן כמעשה זמרי ומבקשין שכר ככנסת".

במדים, בתקופה בה כיהן עוד כרמטכ"ל.

